

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3680/2567

นาย ส.โจทก์ บริษัท ฮ. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 575, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 70, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1

ย่อ / หลักกฎหมาย

บ. เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 ตำแหน่งช่างเจียรระโน โดยมีข้อเสนอนอกเหนือจากงานในตำแหน่งช่างเจียรระโนว่า จำเลยที่ 1 เสนอให้ บ. ผลิตงานเพิ่มเติม ตามสัญญาการทำงาน ข้อ 2 แต่การรับผลิตงานเพิ่มเติมดังกล่าวจะถือว่าเป็นการทำงานตามสัญญาจ้างแรงงานตาม ป.พ.พ. มาตรา 575 และ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5 ได้นั้น ต้องเป็นกรณีที่จำเลยที่ 1 ในฐานะนายจ้างมอบงานผลิตเพิ่มเติมให้ บ. ในฐานะลูกจ้างทำงานเพิ่มเติมขึ้นด้วยตนเองอันเป็นสาระสำคัญของสัญญาจ้างแรงงาน เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 1 เสนองานผลิตเพิ่มเติม คืองานฝึงเพชรพลอย ให้แก่ บ. โดย บ. มิได้รับงานผลิตเพิ่มเติมขึ้นไปทำด้วยตนเอง แต่นำงานผลิตเพิ่มเติมที่ได้รับจากจำเลยที่ 1 ดังกล่าวไปจ้างโจทก์เป็นลูกจ้างให้ทำงานเป็นช่างฝึงเพชรพลอย และให้โจทก์ทำงานที่สถานประกอบกิจการของจำเลยที่ 1 กับใช้อุปกรณ์ที่อยู่ในที่ทำงานของจำเลยที่ 1 เพื่อทำงานฝึงเพชรพลอย โดยจำเลยที่ 1 ยอมรับงานที่โจทก์รับจาก บ. และได้โต้แย้งพฤติการณ์ดังกล่าวจึงถือได้ว่าจำเลยที่ 1 เสนองานเพิ่มเติมให้แก่ บ. โดยรู้อยู่แล้วว่า บ. มิได้รับผลิตงานเพิ่มเติมไปทำด้วยตนเอง ดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 มอบงานฝึงเพชรพลอยให้แก่ บ. ในคดีนี้จึงมิใช่กรณีที่จำเลยที่ 1 ในฐานะนายจ้างเสนอให้ บ. ในฐานะลูกจ้างรับผลิตงานเพิ่มเติมตามสัญญาการทำงาน ข้อ 2 แต่เป็นกรณีที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการได้มอบหมายให้ บ. เป็นผู้จัดหาคนมาทำงานให้แก่จำเลยที่ 1 อันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางาน เมื่อการทำงานของโจทก์คืองานฝึงเพชรพลอยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 โดยมี บ. เป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบในการจ่ายค่าจ้างให้แก่โจทก์ที่เป็นคนมาทำงาน จำเลยที่ 1 จึงมีฐานะเป็นนายจ้างของโจทก์ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง และมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่โจทก์ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 70 วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างภายในสามวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง ดังนั้นเมื่อ บ. เลิกจ้างโจทก์ในวันที่ 5 สิงหาคม 2563 บ. จึงมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่โจทก์ภายในวันที่ 8 สิงหาคม 2563 บ. ไม่จ่ายค่าจ้างภายในเวลาดังกล่าว จึงต้องเสียดอกเบี้ยจากต้นเงินค่าจ้างนับแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไป และเมื่อจำเลยที่ 1 ถือว่าเป็นนายจ้างของโจทก์ด้วย จำเลยที่ 1 จึงต้องเสียดอกเบี้ยจากต้นเงินค่าจ้างนับแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไปแก่โจทก์เช่นเดียวกัน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองจ่ายค่าจ้าง 16,893 บาท ค่าชดเชย 48,000 บาท และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า 30,400 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้

จำเลยที่ 1 จ่ายค่าจ้าง 16,893 บาท ค่าชดเชย 48,000 บาท และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า 30,400 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของยอดเงินแต่ละจำนวนนับแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2563 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และยกฟ้องจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดี ชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายืน จำเลยที่ 1 ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา แผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยทั้งสองเป็นนิติบุคคลประเภท บริษัทจำกัด จำเลยที่ 1 มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการส่งออก จำหน่ายอัญมณี จำเลยที่ 2 ประกอบ กิจการผลิต ส่งออก ขายส่ง ขายปลีกเครื่องประดับ นายบัวลาเป็นลูกจ้างจำเลยที่ 1 ตำแหน่งช่าง เจียรไน ค่าจ้างอัตราเดือนละ 22,000 บาท ค่าผลิตงานเพิ่ม งานฝังไร้นาม 24,000 บาท ต่อเดือน และงานฝังทั่วไป 18,000 บาท ต่อเดือน แล้ววินิจฉัยว่า โจทก์ทำงานช่างฝังเพชรพลอย สถานที่ทำงานคือสถานที่ตั้งบริษัทจำเลยทั้งสอง โจทก์รับมอบงานและเงินเดือนจากนายบัวลา โจทก์ไม่ได้เป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรงของจำเลยทั้งสอง นายบัวลาเป็นลูกจ้างตาม สัญญาจ้างโดยตรงของจำเลยที่ 1 นายบัวลาได้รับอนุญาตให้พาโจทก์กับพวกเข้าไปทำงานที่บริษัท จำเลยที่ 1 โจทก์จึงเป็นลูกจ้างรับเหมาค่าแรงที่เข้าทำงานผลิตชิ้นงานฝังเพชรพลอยทั่วไปซึ่งเป็น งานหลักของจำเลยที่ 1 จึงอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 ให้ถือว่าจำเลยที่ 1 ผู้ประกอบกิจการเป็นนายจ้างของโจทก์ ส่วนจำเลยที่ 2 ไม่มีนิติสัมพันธ์ กับโจทก์จึงมิใช่ นายจ้างของโจทก์ และเมื่อมาตรา 11/1 วรรคสอง บัญญัติให้ผู้ประกอบกิจการต้อง ดำเนินการให้โจทก์ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ เมื่อโจทก์ถูก เลิกจ้างเพราะโจทก์ไม่ยินยอมลงชื่อในสัญญาการทำงาน เนื่องจากนายบัวลาปรับลดค่าจ้างโจทก์ และจำเลยทั้งสองมิได้ให้การต่อสู้ไต่สวนคดี จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบชำระค่าจ้างตามฟ้องแก่โจทก์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหา คนมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางาน โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดใน กระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการ และโดยบุคคลนั้นจะเป็น ผู้ควบคุมดูแลการทำงานหรือรับผิดชอบในการจ่ายค่าจ้างให้แก่คนที่มาทำงานนั้นหรือไม่ก็ตาม ให้ ถือว่าผู้ประกอบกิจการเป็นนายจ้างของคนที่มาทำงานดังกล่าว เมื่อศาลแรงงานกลางรับฟัง ข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ 1 อนุญาตให้นายบัวลาพาโจทก์มาทำงาน ณ สถานที่ประกอบกิจการของ จำเลยที่ 1 ซึ่งโจทก์มีหน้าที่ฝังเพชรพลอย โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการผลิต เครื่องประดับของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นงานหลักของจำเลยที่ 1 แม้จำเลยที่ 1 จะไม่ได้เป็นนายจ้าง โจทก์โดยตรงก็ตาม แต่ตามกฎหมายดังกล่าวให้ถือว่าจำเลยที่ 1 เป็นนายจ้างโจทก์ด้วย และเมื่อ ตามคำให้การของจำเลยที่ 1 ให้การว่าจำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นนายจ้างโจทก์ จำเลยที่ 1 จึงไม่ต้องจ่าย ค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าแก่โจทก์ โดยไม่ได้ให้การต่อสู้โดยชัดแจ้ง ว่า ค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าที่โจทก์มีค่าขอท้ายคำฟ้องไม่ถูกต้อง อย่างไร คดีนี้จึงไม่มีประเด็นดังกล่าว จำเลยที่ 1 ต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทน การบอกกล่าวล่วงหน้าแก่โจทก์ตามสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับตามกฎหมาย มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัย ตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาเพียงประการเดียวว่า โจทก์เป็นลูกจ้างรับเหมา ค่าแรงของจำเลยที่ 1 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 และจำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่โจทก์หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า นายบัวลาเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 ตำแหน่งช่างเจียรไน โดยมี

ข้อเสนอนอกเหนือจากงานในตำแหน่งช่างเจียรระโนว่าจำเลยที่ 1 เสนอให้นายบัวลาับผลิตงานเพิ่มเติมตามสัญญาการทำงาน ข้อ 2 แต่การรับผลิตงานเพิ่มเติมดังกล่าวจะถือว่าเป็นการทำงานตามสัญญาจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5 ได้นั้น ต้องเป็นกรณีที่จำเลยที่ 1 ในฐานะนายจ้างมอบงานผลิตเพิ่มเติมให้นายบัวลาในฐานะลูกจ้างทำงานเพิ่มเติมนั้นด้วยตนเองอันเป็นสาระสำคัญของสัญญาจ้างแรงงาน เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ 1 เสนองานผลิตเพิ่มเติม คือ งานฝังเพชรพลอย ให้แก่นายบัวลาโดยนายบัวลามีได้รับงานผลิตเพิ่มเติมนั้นไปทำด้วยตนเอง แต่นางงานผลิตเพิ่มเติมที่ได้รับจากจำเลยที่ 1 ดังกล่าวไปจ้างโจทก์เป็นลูกจ้างให้ทำงานเป็นช่างฝังเพชรพลอย และให้โจทก์ทำงานที่สถานประกอบกิจการของจำเลยที่ 1 กับใช้อุปกรณ์ที่อยู่ในที่ทำงานของจำเลยที่ 1 เพื่อทำงานฝังเพชรพลอย โดยจำเลยที่ 1 ยอมรับงานที่โจทก์รับจากนายบัวลาและไม่ได้โต้แย้ง พฤติการณ์ดังกล่าวจึงถือได้ว่าจำเลยที่ 1 เสนองานเพิ่มเติมให้แก่นายบัวลาโดยรู้อยู่แล้วหรือนายบัวลาไม่ได้รับผลิตงานเพิ่มเติมไปทำด้วยตนเอง ดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 มอบงานฝังเพชรพลอยให้แก่นายบัวลาในคดีนี้จึงมิใช่กรณีที่จำเลยที่ 1 ในฐานะนายจ้างเสนอให้นายบัวลาในฐานะลูกจ้างรับผลิตงานเพิ่มเติมตามสัญญาการทำงาน ข้อ 2 แต่เป็นกรณีที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการได้มอบหมายให้นายบัวลาเป็นผู้จัดหาคนมาทำงานให้แก่จำเลยที่ 1 อันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางาน เมื่อการทำงานของโจทก์คืองานฝังเพชรพลอยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 โดยมีนายบัวลาเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบในการจ่ายค่าจ้างให้แก่โจทก์ที่เป็นคนมาทำงาน จำเลยที่ 1 จึงมีฐานะเป็นนายจ้างของโจทก์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง และมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่โจทก์ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเคราะห์แล้วเห็นว่า จำเลยที่ 1 เป็นนายจ้างโจทก์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง และจำเลยที่ 1 ต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย และค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่โจทก์ ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ในส่วนที่ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้คิดดอกเบี้ยของค่าจ้างนับแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2563 อันเป็นวันที่นายบัวลา นายจ้างเลิกจ้างโจทก์นั้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 70 วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างภายในสามวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง ดังนั้น เมื่อนายบัวลาเลิกจ้างโจทก์ในวันที่ 5 สิงหาคม 2563 นายบัวลาจึงมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่โจทก์ภายในวันที่ 8 สิงหาคม 2563 นายบัวลาไม่จ่ายค่าจ้างภายในเวลาดังกล่าวจึงต้องเสียดอกเบี้ยจากต้นเงินค่าจ้างนับแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไป และเมื่อจำเลยที่ 1 ถือว่าเป็นนายจ้างของโจทก์ด้วยตามที่ได้วินิจฉัยไว้ข้างต้น จำเลยที่ 1 จึงต้องเสียดอกเบี้ยจากต้นเงินค่าจ้างนับแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไปแก่โจทก์เช่นเดียวกัน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาในปัญหานี้ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงสามารถหยิบยกแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) มาตรา 246 และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 57/1 วรรคสอง พิพากษาแก้เป็นว่า ให้คิดดอกเบี้ยของค่าจ้างนับแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไป นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · จำแลง กุลเจริญ · วิชัย เอื้ออังคณากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3680/2567>